

SDG-Integratie

Onderdeel van het MVB-beleid

Inhoudsopgave

1	Introductie	4
1.1	Duurzame ontwikkelingsdoelen	4
1.2	SDG Raamwerk	5
1.3	Implementatie van SDG's	6
2	SDG 3: Goede gezondheid en welzijn	8
2.1	Interpretatie van het thema	8
2.2	Het uitsluiten van entiteiten	8
2.3	Engagement met ondernemingen	8
2.4	Stemmen op aandeelhoudersvergaderingen	9
2.5	Integratie in het beleggingsproces	9
3	SDG 8: Eerlijk werk en economische groei	10
3.1	Interpretatie van het thema	10
3.2	Het uitsluiten van entiteiten	10
3.3	Engagement met ondernemingen	11
3.4	Stemmen op aandeelhoudersvergaderingen	11
3.5	Integratie in het beleggingsproces	11
3.6	Integratie in het uitbestedingsproces	12
4	SDG 9: Industrie, innovatie en infrastructuur	13
4.1	Interpretatie van het thema	13
4.2	Integratie in het beleggingsproces	13
5	SDG 11: Duurzame steden en gemeenschappen	14
5.1	Interpretatie van het thema	14
5.2	Integratie in het beleggingsproces	14
6	SDG 13: Klimaatactie	15
6.1	Interpretatie van het thema	15
6.2	Het uitsluiten van entiteiten	15
6.3	Engagement met ondernemingen	15
6.4	Stemmen op aandeelhoudersvergaderingen	16
6.5	Integratie in het beleggingsproces	16
7	SDG 16: Vrede, justitie en sterk publieke diensten	17
7.1	Interpretatie van het thema	17
7.2	Het uitsluiten van entiteiten	17
7.3	Integratie in het uitbestedingsproces	18

8	SDG 17: Partnerschap om doelstellingen te bereiken	19
8.1	Interpretatie van het Thema	19
8.2	Overzicht van vrijwillige samenwerkingsverbanden	19

1 Introductie

1.1 Duurzame ontwikkelingsdoelen

Rail & OV laat zich inspireren door de ontwikkelingen op het gebied van duurzaam beleggen als smart follower¹. Er zijn echter ook specifieke aandachtgebieden waarbij we voorop willen lopen, vaak in samenwerking met andere duurzame beleggers. Deze aandachtsgebieden hebben we vormgegeven aan de hand van de zogenaamde Sustainable Development Goals (SDG's). De SDG's, of Duurzame Ontwikkelingsdoelen, zijn zeventien doelen om van de wereld een betere plek te maken in 2030. De SDG's zijn afgesproken door de landen die zijn aangesloten bij de Verenigde Naties, waaronder Nederland. De doelen zijn ontstaan op basis van wereldwijde inbreng van organisaties en individuen. Onderstaand overzicht toont de 17 SDG's van de Verenigde Naties²

Uit deze 17 doelstellingen heeft Rail & OV zeven SDG's geselecteerd om de specifieke aandachtsgebieden binnen het MVB-beleid vorm te geven:

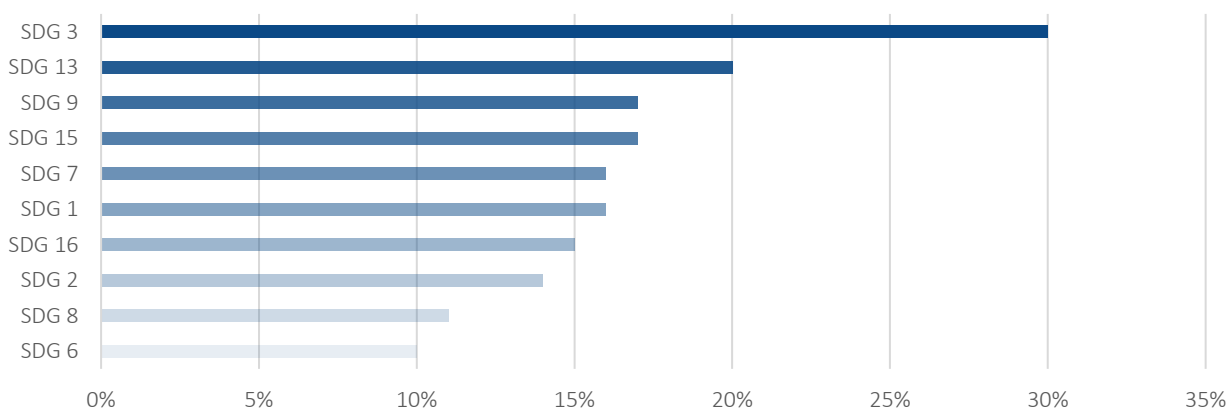
- SDG 3: Goede gezondheid en welzijn
- SDG 8: Waardig werk en economische groei
- SDG 9: Industrie, innovatie en infrastructuur
- SDG 11: Duurzame steden en gemeenschappen
- SDG 13: Klimaatactie
- SDG 16: Vrede, justitie en sterke publieke diensten

¹ Een Smart Follower kijkt kritisch naar de ontwikkelingen op de markt en de maatregelen die marktleiders treffen. Een Smart Follower volgt niet blind wat andere partijen doet maar geeft er een eigen invulling aan en kijkt naar de toepasbaarheid op het eigen beleid

² Zie [SDG Nederland | Alles over de Duurzame Ontwikkelingsdoelen](#) voor meer informatie over de SDG's

- o SDG 17: Partnerschap om doelstellingen te bereiken

Om tot deze selectie van SDG's te komen hebben we in 2019 een deelnemersonderzoek uitgevoerd. Onderstaand figuur geeft aan welke SDG's door onze deelnemers het meeste zijn aangewezen als belangrijk om te integreren in het beleid. Uit het deelnemersonderzoek werd duidelijk dat SDG 3 en SDG 13 belangrijkste werden gezien. Het bestuur van Rail & OV heeft deze SDG's daarom dan ook direct geselecteerd.

De voorkeuren van de deelnemers zijn vervolgens aangevuld door enerzijds te kijken naar de SDG's die veel raakvlakken kennen met de werkzaamheden van onze achterban. Op basis hiervan zijn SDG 8 (Economische groei en eerlijk werk), SDG 9 (Industrie, innovatie en infrastructuur) en SDG 11 (Duurzame steden en gemeenschappen) toegevoegd. Anderzijds is gekeken naar de SDG's die meer overkoepelend van belang zijn. Hiervoor zijn SDG 16 (Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten) en SDG 17 (Partnerschap om doelstellingen te bereiken) geselecteerd, deze twee SDG's zijn dan ook niet toegevoegd met het idee om de beleggingsportefeuille hier specifiek op in te richten, maar zijn met name van belang bij de processen die worden gevoerd en de wijze waarop het beleid wordt geïmplementeerd.

1.2 SDG Raamwerk

Gegeven het feit dat dat Rail & OV 7 SDG's heeft geselecteerd is het, zeker op korte termijn, niet haalbaar om binnen elke beleggingscategorie invulling te geven aan alle SDG's. Daarom zijn er prioriteiten gesteld. Onderstaand overzicht geeft aan welke prioriteiten Rail & OV heeft gesteld en hoe de SDG's worden geïntegreerd in de beleggingsportefeuille. Dit is overigens geen statisch overzicht maar vormt een uitgangspunt voor de integratie van SDG's in het MVB-beleid.

Rail & OV erkent de urgentie ten aanzien van het tegengaan van klimaatverandering (SDG 13) daarom heeft deze een prominente plek gekregen bij de beoogde integratie in de beleggingscategorieën. Daarom is bijvoorbeeld dan ook prioriteit gegeven aan het formuleren van een klimaatbeleid. SDG 17 (Partnerschap om doelstellingen te bereiken) is lastiger te koppelen aan een beleggingscategorie maar wordt gezien als een overkoepelend thema dat terug dient te komen in de werkwijze en processen van Rail & OV.

In het MVB-beleid is onderscheid gemaakt tussen het fundament en de toegevoegde waarde. Deze splitsing is ook zichtbaar in de SDG-integratie, waarbij SDG 8, in de vorm van arbeidsrechten, zowel binnen het fundament als de toegevoegde waarde een plek in het beleid heeft. De reden hiervoor is dat Rail & OV arbeidsrechten als een fundamenteel recht beschouwt en die daarom als een essentieel onderdeel ziet van de uitgangspunten van het MVB-beleid.

1.3 Implementatie van SDG's

Rail & OV ziet grofweg twee methodes om SDG's te integreren in het beleggingsbeleid:

1. Een geïsoleerde methodiek, waarbij specifieke gedeeltes van de beleggingsportefeuille worden gebruikt om invulling te geven aan 1 of meerdere SDG's. Voorbeelden hiervan zijn speciale aandelen- of obligatiemandaten die een SDG-benchmark volgen of specifiek worden ingezet om alleen in ondernemingen te beleggen die actief bijdrage aan een SDG.
2. Een holistische methodiek, waarbij de integratie van SDG's op beleidsniveau plaatsvindt en onderdeel wordt van de instrumenten die worden ingezet binnen het MVB-beleid. Voorbeelden hiervan zijn het integreren van SDG's in het stembeleid of in de engagement die wordt gevoerd.

Rail & OV integreert SDG's op een holistische manier. Dit betekent dat de SDG's niet alleen terugkomen in enkele specifieke onderdelen van de portefeuille, maar dat ze onderdeel worden van de manier van handelen en zijn geïntegreerd in de verschillende instrumenten van het MVB-beleid. Hierdoor is er sprake van een consistente integratie van SDG's over de verschillende beleggingscategorieën en wordt er voorkomen dat er op een geforceerde manier wordt gezocht naar een link met SDG's, wat bijvoorbeeld kan leiden tot concentratierisico's. Daarbij past deze methode goed bij de beleggingsportefeuille van Rail & OV, waar een groot gedeelte van de beleggingen intern wordt beheerd en we dus in staat zijn om op een kwalitatieve manier te monitoren in welke mate SDG's worden geïntegreerd.

Rail & OV realiseert zich dat de holistische benadering als nadeel heeft dat het minder goed meetbaar is en daardoor ook lastiger is om doelstellingen te formuleren en om daar vervolgens ook over te communiceren. Daarom heeft Rail & OV een uitvoeringsdocument SDG-integratie opgesteld waarin wordt stil gestaan bij de wijze waarop de SDG-integratie wordt gemeten en gemonitord.

2 SDG 3: Goede gezondheid en welzijn

3 GOEDE GEZONDHEID EN WELZIJN

- Rail & OV kijkt kritisch naar bedreigers van goede gezondheid
- Rail & OV integreert goede gezondheid in zijn stembeleid
- Rail & OV maakt SDG3 onderdeel van het selectiebeleid van de interne portefeuilles

BEURSGENOTEERDE AANDELEN – VASTRENTENDE WAARDEN BEDRIJF

2.1 Interpretatie van het thema

Rail & OV ziet SDG 3 als alles wat invloed kan hebben op de gezondheid en het welzijn van mensen. Belangrijke onderwerpen binnen dit thema zijn de toegankelijkheid tot gezondheidszorg, de kosten en ontwikkeling van medicijnen en gezonde leefomstandigheden.

2.2 Het uitsluiten van entiteiten

Het uitsluiten van entiteiten is de meest drastische maatregel die Rail & OV kan doorvoeren en wordt daarom alleen toegepast op het moment dat we ons niet kunnen vinden in de werkwijze van een entiteit en we niet het idee hebben dat we dit positief kunnen beïnvloeden. Rail & OV sluit daarom ondernemingen uit die betrokken zijn bij de productie van tabak:

- Tabak wordt uitgesloten op basis van het feit dat de functie van de sector exclusief een negatieve impact heeft. Met andere woorden, er is geen vorm waarop tabak gebruikt kan worden die niet schadelijk is voor de gezondheid. Als gevolg daarvan heeft het voeren van engagement met de sector ook geen zin.
- Tabaksproducenten worden gedefinieerd als ondernemingen die actief zijn in de productie van sigaretten, e-sigaretten en/of andere tabak-gerelateerde producten. Hiervoor wordt de sub-sector tabak van de Global Industry Classification Standard (GICS) gehanteerd.

Dit betekent dat er niet in aandelen, obligaties of vastgoed wordt belegd van ondernemingen die betrokken zijn bij de productie van tabak.

2.3 Engagement met ondernemingen

Namens Rail & OV wordt er door een engagement provider engagement gevoerd met ondernemingen op onderwerpen gerelateerd aan SDG3. Enerzijds op strategisch niveau, door doorlopend met ondernemingen in gesprek te blijven, anderzijds op het moment dat er controverses ontstaan.

2.4 Stemmen op aandeelhoudersvergaderingen

Het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen is een belangrijke manier om invulling te geven aan de rol van betrokken belegger en om invloed uit te oefenen op ondernemingen. Rail & OV heeft in het stembeleid extra oog voor gezondheid gerelateerde aandeelhoudersresoluties. Hiervoor hebben we de volgende speerpunten opgenomen in ons stembeleid:

- Het ondersteunen van voorstellen ten aanzien van de evaluatie en beoordeling van de prijsstelling van medicijnen
- Het ondersteunen van voorstellen die de toegang tot medicijnen voor minderbedeelde populaties verbetert
- Het ondersteunen van voorstellen die leiden tot een verbetering van de betaalbaarheid van de algemene gezondheidszorg voor individuen, gezinnen en de gemeenschap (in overeenstemming met de principes van het *Institute of Medicine* in de Verenigde Staten)
- Het ondersteunen van voorstellen die de transparantie en rapportage over verantwoorde prijsstelling/distributie van geneesmiddelen verbetert;
- Het verzoeken van farmaceutische bedrijven om te rapporteren over de implementatie van ethische richtlijnen voor klinische proeven

2.5 Integratie in het beleggingsproces

Rail & OV heeft de uitgangspunten van SDG 3 ook expliciet onderdeel gemaakt van het beleggingsproces en het selectiebeleid. Enkele concrete voorbeelden hierbij zijn:

- Zowel de interne aandelenportefeuille als de interne bedrijfsobligatieportefeuille beoordeelt bij de selectie van ondernemingen of er sprake is van een negatieve impact op SDG 3.
- Naar aanleiding van een eigen onderzoek naar de gevolgen van alcoholgebruik op de gezondheid en welzijn van mensen, worden er binnen de interne aandelenportefeuille specifieke stringente selectiecriteria toegepast voor producenten van alcoholische dranken. Het gaat hier met name om eisen ten aanzien van voorlichting en het aanbieden van alcoholvrije varianten.

3 SDG 8: Eerlijk werk en economische groei

8 WAARDIG WERK EN ECONOMISCHE GROEI

- Rail & OV neemt arbeidsvoorwaarden integraal mee in het selectiebeleid van de interne portefeuilles
- Rail & OV integreert arbeidsvoorwaarden in zijn stembelid
- Rail & OV sluit landen uit die onvoldoende doen aan de bescherming van arbeidsrechten

FUNDAMENT VAN DE GEHELE PORTEFEUILLE – VASTRENTENDE WAARDEN STAAT

3.1 Interpretatie van het thema

Rail & OV ziet SDG 8 als alles wat invloed heeft op arbeidsomstandigheden en het bevorderen van economische groei door middel van werkgelegenheid. Belangrijke onderwerpen binnen dit thema zijn: het tegengaan van dwangarbeid en kinderarbeid, de mogelijkheid voor arbeiders om zich te verenigen, een prudent beloningsbeleid en het stimuleren van werkgelegenheid voor iedereen, ongeacht geslacht, afkomst of mogelijke beperking.

3.2 Het uitsluiten van entiteiten

Het uitsluiten van entiteiten is de meest drastische maatregel die Rail & OV kan doorvoeren en wordt daarom alleen toegepast op het moment dat we ons niet kunnen vinden in de werkwijze van een entiteit en we niet het idee hebben dat we dit positief kunnen beïnvloeden. Rail & OV sluit daarom staatsobligaties en staatsondernemingen uit van landen die onvoldoende score op een aantal onafhankelijke indicatoren ten aanzien van arbeidsrechten. Hiervoor wordt gekeken naar de volgende indicatoren³:

- *Global Rights Index van ITUC*: De International Trade Union Confederation betreft een internationale confederatie van vakbonden. ITUC houdt een index bij waarin wordt gemeten in welke mate er per land sprake is van het schenden van arbeidsrechten. Hierbij wordt onder meer gekeken naar de rechten die werknemers hebben ten aanzien van het vormen van een vakbond, het recht om te mogen staken en het recht van vrijheid van meningsuiting.
- *Association and organisation rights van Freedom House*: Freedom House is een Amerikaanse NGO die onderzoek voert naar en ondersteuning biedt van democratie, politieke vrijheid en mensenrechten. In deze index houdt Freedom House per land bij in welke mate werknemers het recht hebben om te demonstreren, zich te organiseren en de vrijheid krijgen om via een vakbond te opereren.

³ Voor meer details over het landenbeleid verwijzen we graag naar de website van Rail & OV

Daarnaast sluit Rail & OV ondernemingen uit die zich schuldig maken aan de ernstigste classificatie van het schenden van de UN Global Compact richtlijnen ten aanzien van arbeidsrechten. Van deze groep van schenders is de kans op verbetering dermate klein dat we geen engagement meer voeren en ze direct uitsluiten van onze beleggingsportefeuille.

3.3 Engagement met ondernemingen

Namens Rail & OV wordt er door een engagement-provider engagement gevoerd met ondernemingen op onderwerpen gerelateerd aan SDG 8. Enerzijds op strategisch niveau, door doorlopend met ondernemingen in gesprek te blijven, anderzijds op het moment dat er controverses ontstaan.

3.4 Stemmen op aandeelhoudersvergaderingen

Het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen is een belangrijke manier om invulling te geven aan de rol van betrokken belegger en om invloed uit te oefenen op ondernemingen. Rail & OV heeft in het stembeleid dan ook extra oog voor aandeelhoudersresoluties omtrent arbeidsvoorwaarden en de mogelijkheden die werknemers hebben om zich via een vakbond te verenigen. Hiervoor hebben we onder meer de volgende speerpunten opgenomen in ons stembeleid:

- Rail & OV vraagt ondernemingen om zich aan te sluiten bij internationaal geaccepteerde standaarden ten aanzien van arbeidsrechten.
- Rail & OV vraagt ondernemingen om arbeidsvoorwaarden te implementeren voor zichzelf en vervolgens dit ook te verlangen van binnenlandse en buitenlandse leveranciers waarmee wordt samengewerkt.
- Het ondersteunen van voorstellen die de rechten van werknemers verbeteren
- Van ondernemingen te eisen dat ze discriminatie in de aanstelling van werknemers verbieden en om hier beleid voor op te stellen
- Verzoek aan ondernemingen om transparant te zijn over het beloningsbeleid
- Verzoek aan ondernemingen om melding te maken van controverses op het gebied van arbeidsrechten, overwerken, onvoldoende loon, vakbonden en discriminatie op gender, ras of etniciteit.

3.5 Integratie in het beleggingsproces

Rail & OV heeft de uitgangspunten van SDG 8 ook expliciet onderdeel gemaakt van het beleggingsproces en het selectiebeleid. Enkele concrete voorbeelden hierbij zijn:

- Als onderdeel van het selectiebeleid van de interne aandelenportefeuille wordt er kritisch gekeken naar de mate van werknemerstevredenheid en de vrijheden die werknemers krijgen ten aanzien van collectief onderhandelen. Dit gebeurt met name bij internationale ondernemingen die veel werknemers hebben met relatief laagbetaalde banen, zoals bijvoorbeeld in de retail en transport sector.
- Zowel de interne aandelenportefeuille als de interne bedrijfsobligatieportefeuille beoordeeld bij de selectie van ondernemingen of er sprake is, of is geweest, van een controverses op het gebied van SDG 8.

3.6 Integratie in het uitbestedingsproces

Rail & OV verlangt van al zijn managers dat zij zich committeren aan onze 'ESG-guidelines'. In deze richtlijnen hebben wij ons commitment aan UNGC, UNGP en OECD-richtlijnen uitgesproken en ons verlangen dat de betreffende partij zich daar ook aan committeert. Rail & OV ziet deze internationaal geaccepteerde richtlijnen als de grondbeginselen van een maatschappelijk verantwoord beleid. Ook arbeidsrechten maken een belangrijk onderdeel uit van deze richtlijnen.

4 SDG 9: Industrie, innovatie en infrastructuur

9 INDUSTRIE,
INNOVATIE EN
INFRASTRUCTUUR

- Rail & OV belegt bewust in de beleggingscategorie infrastructuur
- Rail & OV stuurt op een minimale allocatie naar hernieuwbare energie

INFRASTRUCTUUR

4.1 Interpretatie van het thema

Bij SDG 9 staat voor Rail & OV infrastructuur, en de positieve impact die infrastructuur kan hebben, centraal. Belangrijke onderwerpen binnen dit thema zijn dan ook: bevorderen van de bereikbaarheid en toegankelijkheid van economisch achtergestelde gebieden, vergemakkelijken van de toegang tot informatie- en communicatietechnologieën, verduurzamen van bestaande infrastructuur, hernieuwbare energie en het verduurzamen van bestaande industrie. Rail & OV ziet innovatie als een belangrijk instrument om bij veel van deze onderwerpen progressie te kunnen boeken.

4.2 Integratie in het beleggingsproces

Rail & OV alloceert bewust een deel van zijn beleggingsportefeuille naar infrastructuur. Binnen deze categorie wordt vervolgens ook nog eens bewust gealloceerd naar hernieuwbare energie. Een uitgebreide beschrijving van dit beleid en de impact die hiermee wordt nagestreefd is onderdeel van het impactbeleid van Rail & OV.

5 SDG 11: Duurzame steden en gemeenschappen

11 DUURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN

- Rail & OV belegt circa 10% van de portefeuille in Nederlands direct vastgoed
- Rail & OV streeft een Paris-proof vastgoedportefeuille na die net zero is in 2050.

DIRECT VASTGOED

5.1 Interpretatie van het thema

Rail & OV ziet als belangrijkste doel van SDG 11 om ervoor te zorgen dat de toenemende verstedelijking niet gepaard gaat met een toenemende afname van de levensstandaard en levenskwaliteit. Rail & OV ziet de volgende belangrijke onderwerpen binnen dit thema: het tegengaan van extreme armoede, het bieden van voldoende basisvoorzieningen, veilige en betaalbare woningen, het inspelen op de veranderende behoefte als gevolg van toenemende vergrijzing en het beheersbaar maken van de impact die steden hebben op het milieu en klimaatverandering.

5.2 Integratie in het beleggingsproces

Rail & OV allociert een aanzienlijk gedeelte van zijn beleggingen naar direct vastgoed. Door direct in deze objecten te beleggen behoudt Rail & OV meer controle en mogelijkheden om deze objecten te verduurzamen. De direct vastgoed portefeuille heeft dan ook een eigen MVB-beleid. Binnen dit beleid stuurt Rail & OV op:

- het verbeteren van het gemiddelde energielabel
- het verlagen van de CO2-uitstoot
- het Paris-proof maken van de portefeuille
- het maken van een positieve impact op milieu en maatschappij

Laatstgenoemde aspect wordt onder meer ingevuld door standaard een gedeelte van de beleggingen in vastgoed te reserveren voor bijvoorbeeld scholen of sociale huurwoningen.

6 SDG 13: Klimaatactie

13 KLIMAATACTIE

- Rail & OV sluit bedreigers van klimaatactie uit
- Rail & OV belegt bewust in hernieuwbare energie
- Rail & OV heeft klimaatactie geïntegreerd in het stembeleid
- Rail & OV voert engagement op de navolging van het Parijs-akkoord
- Rail & OV belegt bewust in Green Bonds

BEURSGENOTEERDE AANDELEN – VASTRENTENDE WAARDEN BEDRIJF – INFRASTRUCTUUR

6.1 Interpretatie van het thema

Rail & OV ziet voor SDG 13 als belangrijkste doel om klimaatverandering tegen te gaan. Hierbij zijn een aantal onderwerpen van belang, zoals het reduceren van CO₂-uitstoot, het investeren in hernieuwbare energie en het bijdragen aan de energietransitie.

6.2 Het uitsluiten van entiteiten

Het uitsluiten van entiteiten is de meest drastische maatregel die Rail & OV kan doorvoeren en wordt daarom alleen toegepast op het moment dat we ons niet kunnen vinden in de werkwijze van een entiteit en we niet het idee hebben dat we dit positief kunnen beïnvloeden. Rail & OV sluit de grootste bedreigers van het klimaat uit van de beleggingsportefeuille:

- ondernemingen die voor ten minste 5% van de omzet afhankelijk zijn van de winning van schaliegas of de winning van teerzandolie
- ondernemingen die voor ten minste 1% van de omzet afhankelijk zijn van de winning van olie en gas door middel van arctisch boren of de winning van thermische kolen
- ondernemingen waarvan ten minste 25% van de energiegeneratiemix afkomstig is uit thermische kolen én waarvan de energieopwekking uit thermische kolen ten minste 1% van de totale omzet is
- staatsobligaties en staatsondernemingen afkomstig uit landen die onvoldoende score op het gebied van klimaat. Waarbij gekeken wordt naar de *Environmental Performance Index* van Yale University.

Daarbij heeft Rail & OV de ambitie uitgesproken om in 2030 helemaal niet meer te beleggen in ondernemingen die voor ten minste 1% van de omzet afhankelijk zijn van schaliegas of teerzandolie. Dit betekent dat uiterlijk in 2030 het uitsluitingsbeleid op dit vlak wordt aangescherpt.

6.3 Engagement met ondernemingen

Rail & OV streeft ernaar om ondernemingen waarin het belegt te stimuleren om zich te houden aan de doelstellingen van het Parijs-akkoord. Hiervoor zijn voor de interne portefeuilles engagementtrajecten

opgezet. Zo wordt er bijvoorbeeld in het bijzonder gekeken naar ondernemingen die verantwoordelijk zijn voor de grootste uitstoot binnen de portefeuille, onvoldoende klimaatbeleid voeren of niet genoeg transparantie bieden op het gebied van klimaat.

Rail & OV is ook actief in collectieve engagementtrajecten op het gebied van klimaat. Zoals *Climate Action 100+* en de *Dutch Climate Coalition*. Eerstgenoemde is een internationaal initiatief, terwijl laatstgenoemde met name eensgezinde Nederlandse institutionele beleggers behelst.

Voor de externe portefeuilles is Rail & OV afhankelijk van de engagement-provider of manager. Op dit moment zijn de mogelijkheden om daar een specifiek Parijs-engagement traject op te starten nog beperkt. Rail & OV blijft deze mogelijkheden monitoren en zodra de mogelijkheden zich voordoen deze overwegen.

6.4 Stemmen op aandeelhoudersvergaderingen

Het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen is een belangrijke manier om invulling te geven aan de rol van betrokken belegger en om invloed uit te oefenen op ondernemingen. Rail & OV heeft in het stembeleid dan ook extra oog voor klimaatactie. Hiervoor hebben we onder meer de volgende speerpunten opgenomen in ons stembeleid:

- We ondersteunen voorstellen die transparantie en rapportage op het gebied van CO₂-uitstoot verbeteren, bij voorkeur wanneer deze in lijn zijn met het TCFD raamwerk.
- We ondersteunen voorstellen die de CO₂-uitstoot verlagen, in lijn met het Parijs-akkoord of ambitieuzer
- We stemmen tegen leden van de audit commissie op het moment dat de onderneming geen duurzaamheidsrapport publiceert
- We stemmen tegen de voorzitter van de raad van bestuur op het moment dat er geen toezicht wordt gehouden op klimaat-gerelateerde onderwerpen.

6.5 Integratie in het beleggingsproces

Rail & OV heeft de uitgangspunten van SDG 13 ook expliciet onderdeel gemaakt van het beleggingsproces en het selectiebeleid. Enkele concrete voorbeelden hierbij zijn:

- Als onderdeel van het selectiebeleid van de interne aandelenportefeuille en de interne bedrijfsobligatieportefeuille worden ondernemingen beoordeeld op de wijze waarop ze omgaan met het klimaat. Concreet betekent dit dat er gekeken wordt naar de CO₂-doelstellingen van de onderneming, de huidige uitstoot van de onderneming, de transparantie en rapportage die de onderneming biedt en de mate waarop er investeringen worden gedaan om mee te kunnen in de energietransitie.
- Binnen een gedeelte van de extern beheerde aandelenportefeuille heeft Rail & OV een groene overlay geïntroduceerd. Dit betekent dat er minder wordt belegd in ondernemingen met een hoge CO₂-uitstoot en extra wordt belegd in ondernemingen met een lage CO₂-uitstoot.
- Binnen de direct vastgoed portefeuille heeft Rail & OV een Paris-alignment traject opgestart om de portefeuille uiteindelijk klimaatneutraal te maken.

7 SDG 16: Vrede, justitie en sterk publieke diensten

- Rail & OV sluit landen uit die onvoldoende score op het gebied van anti-corruptie, wetgeving en mensenrechten.
- Rail & OV hanteert UNGC als leidend principe
- Rail & OV sluit bedreigers van de wereldvrede uit

VASTRENTENDE WAARDEN STAAT

7.1 Interpretatie van het thema

Rail & OV ziet SDG 16 als een fundamentele basis voor een duurzame en veilige samenleving. Zonder vrede, een geloofwaardig juridisch systeem en een stelstel van sterke publieke diensten is het haast onmogelijk om andere MVB-doelstellingen na te kunnen streven. SDG 16 richt zich dan ook met name op landen en de mate waarop in deze landen voldoende is gedaan met deze drie aspecten te borgen.

7.2 Het uitsluiten van entiteiten

Het uitsluiten van entiteiten is de meest drastische maatregel die Rail & OV kan doorvoeren en wordt daarom alleen toegepast op het moment dat we ons niet kunnen vinden in de werkwijze van een entiteit en we niet het idee hebben dat we dit positief kunnen beïnvloeden. Rail & OV sluit daarom staatsobligaties en staatsondernemingen uit van landen die onvoldoende score op een aantal onafhankelijke indicatoren ten aanzien van arbeidsrechten. Hiervoor wordt gekeken naar de volgende indicatoren:

- *Rule of Law* van de *World Bank*: Deze index meet in hoeverre mensen vertrouwen hebben in en zich houden aan de regels en wetgeving van een land. Met name op het gebied van naleving van contracten, bescherming van eigendomsrechten en kwaliteit van de politie en de rechtspraak
- *Voice and Accountability* van de *World Bank*: Deze index meet de mate waarin mensen hun eigen regering kunnen kiezen en vrijheid van meningsuiting, vereniging en pers hebben
- *Political Rights* van *Freedom House*: Deze index meet in hoeverre het politieke proces eerlijk verloopt, iedereen mee kan doen aan verkiezingen en de gekozen regering onafhankelijk het land kan besturen.
- *Control of Corruption* van de *World Bank*: Deze index meet in hoeverre publieke macht wordt misbruikt voor persoonlijk gewin. Ook meet het de mate waarin de staat bestuurd wordt door de elite en persoonlijke belangen.

Daarnaast kiest Rail & OV ervoor om landen die een aantoonbare bedreiging vormen voor de wereldvrede, eveneens uit te sluiten van de beleggingsportefeuille.

7.3 Integratie in het uitbestedingsproces

Rail & OV verlangt van al zijn managers dat zij zich committeren aan onze 'ESG-guidelines'. In deze richtlijnen hebben wij ons commitment aan UNGC, UNGP en OECD-richtlijnen uitgesproken en ons verlangen dat de betreffende partij zich daar ook aan committeert. Rail & OV ziet deze internationaal geaccepteerde richtlijnen als de grondbeginselen van een maatschappelijk verantwoord beleid. Mensenrechten maken een belangrijk onderdeel uit van deze richtlijnen.

8 SDG 17: Partnerschap om doelstellingen te bereiken

17 PARTNERSCHAP OM DOELSTELLINGEN TE BEREIKEN

→ Rail & OV zoekt partnerschap op door zich aan te sluiten bij collectieve initiatieven, zich te committeren aan internationale verdragen en samenwerkingsverbanden aan te gaan

PROCESMATIG

8.1 Interpretatie van het Thema

Rail & OV ziet SDG 17 als een belangrijk middel dat ingezet moet worden om de doelstellingen van de overige SDG's te kunnen behalen. Rail & OV erkent de noodzaak van partnerschap en ziet dit ook als belangrijk doel om na te streven binnen het MVB-beleid. Zowel door het aangaan van samenwerkingen binnen de pensioenwereld, als het vinden van aansluiting bij internationaal geaccepteerde richtlijnen.

8.2 Overzicht van vrijwillige samenwerkingsverbanden

Rail & OV heeft zich op veel verschillende niveaus verbonden of gecommitteerd aan samenwerkingsverbanden, breed geaccepteerde richtlijnen of collectieve initiatieven. Onderstaand volgt een overzicht van enkele van de belangrijkste:

- *UN Global Compact*: Het Global Compact initiatief van de Verenigde Naties heeft principes opgesteld waarin uitgewerkt is hoe bedrijven verantwoord kunnen ondernemen. De principes zijn verdeeld over vier thema's: mensenrechten, arbeid, milieu en anti-corruptie. De UNGC vormt de hoofdnorm voor het MVB-beleid van Rail & OV. De richtlijnen worden opgenomen in de overeenkomsten met externe partijen, zijn geïntegreerd in het engagementbeleid en vormen de basis voor de beoordeling van de ESG-risico's en prestaties binnen het selectieproces van de interne portefeuilles.
- *UN Principles for Responsible Investment*: PRI is een door de Verenigde Naties ondersteund beleggersnetwerk, die zes principes heeft opgesteld waarin staat uitgelijnd op welke manieren (institutionele) beleggers op een duurzame en verantwoorde wijze kunnen beleggen. De zes principes zijn leidende uitgangspunten voor het MVB-beleid van Rail & OV.
- *IMVB Covenant*: De pensioenfondsen die het IMVB-convenant hebben getekend werken samen aan het voorkomen van negatieve gevolgen van beleggingen op milieu en samenleving. De UN-Guiding Principles on Business and Human Rights en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen vormen de basis voor de aanpak om risico's met betrekking tot milieu en samenleving te identificeren, prioriteren en adresseren. Door middel van het instrumentarium kan de negatieve impact van onze beleggingsportfolio verminderd worden en kan de positieve impact worden vergroot.

- *UN Guiding Principles on Business and Human Rights*: De UNGP is een set richtlijnen die de basis vormen voor landen en ondernemingen om de schendingen van mensenrechten te voorkomen, te adresseren en te verhelpen.
- *OESO-richtlijnen*: Deze richtlijnen maken inzichtelijk wat Nederland samen met 48 andere landen verwacht van ondernemingen op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. De richtlijnen bieden handvatten over hoe het beste om te gaan met mensenrechten, ketenverantwoordelijkheid, kinderarbeid en milieu.
- *Code Tabaksblad (Nederlandse Corporate Governance Code)*: Een bedrijf dat goed bestuur voert, beschermt de belangen van haar werknemers, aandeelhouders en andere belanghebbenden. De regels die hierop betrekking hebben, staan in de Corporate Governance Code. De Code bevat een aantal principes en best practices die voorschrijven hoe bedrijven goede corporate governance kunnen naleven. De code wordt door Rail & OV onder meer gebruikt binnen het stembeleid.
- *Dutch Stewardship code (Eumedion)*: Eumedion is een stichting die de belangen behartigt van institutionele beleggers op het gebied van duurzaamheid en corporate governance. De stichting beoogt dit onder andere te bereiken door deelnemers te ondersteunen middels onderzoek, kennis en het faciliteren van dialogen. Eumedion helpt Rail & OV bij de dialoog met Nederlandse ondernemingen.
- *Parijs-akkoord*: het Parijs-akkoord is een internationaal verdrag om de opwarming van de aarde te beteugelen. Het akkoord speelt een centrale rol in het klimaatbeleid van Rail & OV. Rail & OV is overtuigd van het belang van het tegengaan van klimaatverandering en ziet het dan ook als noodzakelijk dat dit collectief wordt aangepakt. Rail & OV heeft het Parijs-akkoord geïntegreerd in het MVB-beleid, in 2022 zullen meer stappen volgen om te komen tot een portefeuille waarbij het Parijs-akkoord volledig is geïntegreerd.
- *Partnership for Carbon Accounting Financials*: PCAF is een Nederlands initiatief die standaardisatie van de methodes nastreeft voor het inzichtelijk maken van CO₂-uitstoot. Dit maakt het mogelijk effectieve strategieën te implementeren om de blootstelling aan klimaatrisico's te verminderen en bij te dragen aan de klimaatdoelen van Parijs.